Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
YVESE BOTA
přednesené dne 20. ledna 2016 [1]

Věc C-25/15

Trestní řízení
proti
Istvánu Baloghovi

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Budapest Környéki Törvényszék (Soud pro Budapešť-okolí, Maďarsko)]

„Řízení o předběžné otázce — Soudní spolupráce v trestních věcech — Právo na tlumočení a překlad — Směrnice 2010/64/EU — Oblast působnosti — Pojem ‚trestní řízení' — Řízení v členském státě, jehož účelem je uznání rozhodnutí v trestních věcech vydaného soudem jiného členského státu — Náklady na překlad rozhodnutí — Rámcové rozhodnutí 2009/315/SVV — Rozhodnutí 2009/316/SVV — Evropský informační systém rejstříků trestů (ECRIS)"

1. Prostřednictvím projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce žádá Budapest Környéki Törvényszék (Soud pro Budapešť-okolí, Maďarsko) Soudní dvůr, aby podal výklad čl. 1 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/64/EU ze dne 20. října 2010 o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení [2].

2. Tato žádost byla podána v rámci řízení probíhajícího u předkládajícího soudu, jehož předmětem je návrh, aby v Maďarsku byly uznány účinky pravomocného rozsudku vydaného soudem jiného členského státu, v tomto případě Rakouské republiky, jímž byl Istvánu Baloghovi uložen trest odnětí svobody za spáchání trestného činu a náhrada nákladů řízení.

3. Z předkládacího usnesení vyplývá, že rozsudkem ze dne 13. května 2014, který nabyl právní moci dne 8. října 2014 [3], uložil Landesgericht Eisenstadt (Zemský soud v Eisenstadtu, Rakousko) maďarskému státnímu příslušníku I. Baloghovi trest odnětí svobody na dobu čtyř let a šesti měsíců za kvalifikovaný zločin krádeže vloupáním, jakož i náhradu nákladů řízení. István Balogh je vězněn v Rakousku, kde má vykonávat trest až do 24. prosince 2017.

1 — Původní jazyk: francouzština.

2 — Úř. věst. L 280, s. 1.

3 — Rakouská vláda nicméně ve svém vyjádření uvádí, že rozsudek vydaný Landesgericht Eisenstadt (Zemský soud v Eisenstadtu) nabyl právní moci dne 5. září 2014.

4. Z diskusí, jež proběhly před Soudním dvorem, a zejména pak z vysvětlení, jež poskytla rakouská vláda, vyplývá, že Landesgericht Eisenstadt (Zemský soud v Eisenstadtu) předal dne 15. září 2014 rakouské správě rejstříku trestů (österreichisches Strafregisteramt) hlavní údaje týkající se rozsudku vydaného proti I. Baloghovi, přičemž v souladu s rozhodnutím Rady 2009/316/SVV ze dne 6. dubna 2009 o zřízení Evropského informačního systému rejstříků trestů (ECRIS) podle článku 11 rámcového rozhodnutí 2009/315/SVV [4] uvedl kód stanovený v rámci Evropského informačního systému rejstříků trestů (ECRIS), jenž odpovídal trestným činům, za něž byl uložen trest.

5. Dne 21. září 2014 [5] rakouská správa rejstříku trestů jakožto rakouský ústřední orgán ve smyslu článku 3 rámcového rozhodnutí Rady 2009/315/SVV ze dne 26. února 2009 o organizaci a obsahu výměny informací z rejstříku trestů mezi členskými státy [6] a v souladu s povinností stanovenou v čl. 4 odst. 2 prvním pododstavci tohoto rámcového rozhodnutí, informovala o výše uvedeném rozsudku maďarský ústřední orgán, a sice Ústřední úřad pro správní a veřejné elektronické služby (Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala), a to v elektronické formě stanovené v rámci ECRIS.

6. Maďarské ministerstvo spravedlnosti (Magyar Igazságügyi Minisztérium) následně sdělilo Landesgericht Eisenstadt (Zemský soud v Eisenstadtu), že aby mohly být v Maďarsku uznány účinky rozsudku, musí mu být tento rozsudek předán. Dodal, že cizozemský rozsudek, jakmile je v Maďarsku uznán, je postaven na roveň vnitrostátnímu odsouzení, které se zaznamená do rejstříku trestů.

7. V rámci výše uvedeného zvláštního řízení o uznávání cizozemských rozsudků stanoveného maďarským právem, v němž je Budapest Környéki Törvényszék (Soud pro Budapešť-okolí) příslušným soudem, se posledně jmenovaný soud táže, zda mohou být náklady na překlad rozsudku vydaného Landesgericht Eisenstadt (Zemský soud v Eisenstadtu) uloženy I. Baloghovi.

8. Příslušná ustanovení maďarského práva jsou následující.

9. Ustanovení § 46 zákona č. XXXVIII z roku 1996 o mezinárodní právní pomoci v trestních věcech (a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény) zní:

„(1) Ministr spravedlnosti přijímá oznámení umožňující uznat účinky cizozemského rozsudku, jakož i žádosti ze zahraničí, jejichž účelem je předávání výkonu trestu nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody, konfiskace či konfiskace výnosů z trestné činnosti nebo opatření, jimiž je s konečnou platností zajištěna nedostupnost elektronických údajů, a pokud tomu nebrání § 2 tohoto zákona, zašle je příslušnému soudu. Soudem, který je věcně a místně příslušný k tomu, aby ověřil, zda byly splněny tímto zákonem stanovené podmínky pro výkon trestu nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody, konfiskace či konfiskace výnosů z trestné činnosti nebo opatření, jimiž je s konečnou platností zajištěna nedostupnost elektronických údajů, je Fővárosi Törvényszék [(Městský soud v Budapešti)].

[…]

(3) Nestanoví-li tento zákon jinak, řídí se soudní řízení obecnými pravidly obsaženými v kapitole XXIX [zákona č. XIX z roku 1998 o trestním řízení soudním (a büntetőeljárásról szóló 1998 évi XIX. Törvény; dále jen „trestní řád“)], která upravuje zvláštní řízení – vyjma ustanovení § 555 odst. 2 písm. b) a d).“

4 — Úř. věst. L 93, s. 33.

5 — Toto datum uvedla rakouská vláda během jednání, zatímco ve svém písemném vyjádření zmiňuje datum 19. září 2014.

6 — Úř. věst. L 93, s. 23.

10. Ustanovení § 48 zákona o mezinárodní právní pomoci v trestních věcech stanoví:

„(1) Soud je při vydání rozhodnutí vázán skutkovými okolnostmi zjištěnými zahraničním soudem.

(2) Soud v průběhu jím vedeného řízení konstatuje, jaké právní následky vyplývají z daného odsouzení podle maďarského práva. Není-li trest nebo opatření uložené rozsudkem zahraničního soudu zcela v souladu s maďarským právem, soud v rozhodnutí uvede, jaký trest či jaké opatření lze uložit podle maďarského práva, přičemž postupuje tak, aby tento trest či toto opatření co nejvíce odpovídaly trestu či opatření, jež uložil zahraniční soud, a – v případě žádosti o výkon – rozhodne odpovídajícím způsobem o výkonu trestu či opatření.

(3) Konstatování použitelného trestu či opatření se provede podle zákona účinného v okamžiku spáchání trestného činu; pokud z maďarského zákona účinného v okamžiku, kdy došlo ke konstatování použitelného trestu či opatření, vyplývá, že dotčený čin již není trestný nebo že za něj náleží méně přísný trest, použije se pozdější zákon.“

11. Ustanovení § 9 odst. 1 trestního řádu stanoví, že jazykem trestního řízení je maďarský jazyk.

12. Podle § 338 odst. 1 trestního řádu uloží soud obžalovanému náhradu nákladů trestního řízení, uzná-li jeho vinu nebo rozhodne-li, že je odpovědný za spáchání trestného činu. Toto ustanovení se nevztahuje na náklady trestního řízení, jejichž náhrada má být podle zákona uložena třetí osobě. Podle § 338 odst. 2 trestního řádu lze obžalovanému uložit náhradu jen těch nákladů řízení, jejichž vynaložení souvisí s činem nebo s částí skutkových okolností, ohledně kterých byl uznán vinným nebo odpovědným. Nikomu nelze uložit náhradu neúčelně vynaložených nákladů trestního řízení, nejsou-li přičitatelné jeho nečinnosti.

13. Podle § 339 odst. 1 trestního řádu nese stát náklady řízení, k jejichž náhradě není povinen obviněný.

14. Podle § 555 odst. 1 trestního řádu se na zvláštní řízení vztahují ustanovení tohoto zákona, nestanoví-li příslušná kapitola jinak.

15. Podle § 555 odst. 2 písm. j) trestního řádu se obviněnému uloží náhrada nákladů trestního řízení vynaložených v rámci zvláštních řízení, byla-li mu uložena náhrada nákladů trestního řízení v hlavním řízení.

16. Předkládající soud vysvětluje, že podle maďarského práva se v tzv. zvláštních řízeních rozhoduje – po vydání konečného rozhodnutí o hlavních otázkách v trestním řízení – o dodatečných trestněprávních otázkách úzce spjatých s hlavní otázkou. Jinými slovy jde tedy o incidenční a zjednodušená řízení.

17. Předkládající soud rovněž uvádí, že zvláštní řízení dotčené v projednávané věci neznamená nové odsouzení, nýbrž pouze to, že se na rozsudek vydaný zahraničním soudem nahlíží, jako by jej vydal maďarský soud.

18. Vzhledem k tomu, že rozsudek vydaný Landesgericht Eisenstadt (Zemský soud v Eisenstadtu) byl vyhotoven v německém jazyce, má předkládající soud za to, že v rámci zvláštního řízení má povinnost zajistit překlad tohoto rozsudku do jazyka řízení, jímž je v projednávané věci maďarský jazyk. V této souvislosti upřesňuje, že v Maďarsku se náklady na překlad považují za součást nákladů trestního řízení.

19. Předkládající soud uvádí, že v souvislosti s úhradou nákladů na překlad coby nákladů trestního řízení se v Maďarsku postupuje v praxi dvěma rozdílnými způsoby.

20. V prvním případě je z ustanovení směrnice 2010/64 potřebné vyvodit závěr, že náklady na překlad související s uznáním účinků cizozemského rozsudku představují náklady trestního řízení, které nese stát. Zvláště z čl. 1 odst. 1 této směrnice, podle něhož tato směrnice stanoví pravidla týkající se práva na tlumočení a překlad mimo jiné v trestním řízení, vyplývá, že tato pravidla by měla být chápána v tom smyslu, že se vztahují i na zvláštní řízení.

21. Znamená to tedy, že by mělo být upuštěno od použití vnitrostátních ustanovení, podle nichž má náklady na překlad, vynaložené v rámci zvláštního řízení, nést osoba, jíž byla uložena náhrada nákladů hlavního řízení.

22. Je tedy namístě použít § 9 trestního řádu, podle něhož má stíhaná osoba, která je maďarským státním příslušníkem, právo používat svůj mateřský jazyk, takže v rámci zvláštního řízení o uznávání by měl náklady na překlad cizozemského rozsudku nést stát. Pravidlo, které určuje, že podle § 339 odst. 1 trestního řádu nese náklady na překlad stát, je navíc podle tohoto přístupu použitelné na uznání účinků cizozemského rozsudku.

23. Druhý z výše uvedených způsobů, kterými se v Maďarsku postupuje, vychází z konstatování, že překlad cizozemského rozsudku do maďarského jazyka, který je nezbytný pro vedení zvláštního řízení o uznání tohoto rozsudku, nijak nesouvisí s právem na používání vlastního mateřského jazyka. Obviněný musí tedy uhradit náklady na překlad související s tímto zvláštním řízením. Vzhledem k tomu, že řízení v zahraničí je v projednávané věci považováno za hlavní řízení ve smyslu § 555 odst. 2 písm. j) trestního řádu a zahraniční soud uložil obviněnému náhradu nákladů trestního řízení, by tato osoba měla nést veškeré náklady včetně nákladů vynaložených v rámci zvláštního řízení.

24. Budapest Környéki Törvényszék (Soud pro Budapešť-okolí) má za to, že je nezbytné požádat Soudní dvůr o výklad směrnice 2010/64, a proto se rozhodl přerušit řízení a položit následující předběžnou otázku:

„Musí být znění čl. 1 odst. 1 směrnice 2010/64/EU, podle kterého ‚[t]ato směrnice stanoví pravidla týkající se práva na tlumočení a překlad v trestním řízení a v řízení o výkonu evropského zatýkacího rozkazu', vykládáno v tom smyslu, že maďarské soudy jsou povinny použít tuto směrnici i ve zvláštním řízení (podle kapitoly XXIX [trestního řádu]), to znamená, že je třeba zvláštní řízení stanovené v maďarském právu chápat tak, že spadá pod pojem ‚trestní řízení', nebo je třeba tímto pojmem rozumět jen řízení, v nichž je vydáno konečné rozhodnutí o trestněprávní odpovědnosti obviněného?"

I – **Analýza**

25. Podstatou předběžné otázky, jejímž prostřednictvím předkládající soud žádá o výklad směrnice 2010/64, je to, zda tato směrnice brání vnitrostátní praxi spočívající v tom, že maďarský státní příslušník, jemuž byl v jiném členském státě uložen trest odnětí svobody, musí v rámci zvláštního řízení o uznávání cizozemských rozsudků nést náklady na překlad trestního rozsudku.

26. Dříve, než se začneme zabývat problémem týkajícím se překladu rozsudku vydaného soudem jiného členského státu v rámci zvláštního řízení o uznávání podle maďarského práva, je zapotřebí upřesnit, že takový odsouzený, jako je I. Balogh, má za podmínek stanovených článkem 3 směrnice 2010/64 právo na to, aby byl rozsudek, který proti němu vydal Landesgericht Eisenstadt (Zemský soud v Eisenstadtu), přeložen do maďarského jazyka.

27. Článek 1 odst. 2 této směrnice totiž stanoví, že právo na tlumočení a překlad v trestním řízení se „vztahuje na každého od okamžiku, kdy ho příslušné orgány některého členského státu vyrozumí, […] že je podezřelý nebo obviněný ze spáchání trestného činu, až do ukončení trestního řízení, čímž se rozumí pravomocné rozhodnutí o tom, zda daný podezřelý nebo obviněný uvedený trestný čin spáchal, včetně případného odsuzujícího rozsudku a rozhodnutí o opravném prostředku“.

28. Co se konkrétně týče práva na překlad, čl. 3 odst. 1 zmíněné směrnice stanoví, že členské státy musí zajistit, „aby podezřelému nebo obviněnému, který nerozumí jazyku daného trestního řízení, byl v přiměřené lhůtě poskytnut písemný překlad všech dokumentů, které jsou podstatné pro zajištění toho, aby byl schopen uplatnit své právo na obhajobu, a pro zaručení spravedlivého řízení“.

29. Bod 30 odůvodnění směrnice 2010/64 uvádí, že „[p]ro zajištění spravedlivého řízení je třeba, aby v souladu s touto směrnicí byly podezřelému nebo obviněnému přeloženy podstatné dokumenty nebo alespoň jejich důležité části. Některé písemnosti by měly být pro tento účel vždy považovány za podstatné dokumenty, a měly by proto být přeloženy, jako například veškerá rozhodnutí zbavující danou osobu svobody, obvinění či obžaloba a veškeré rozsudky.“

30. Tento bod odůvodnění je dále upřesněn v čl. 3 odst. 2 zmíněné směrnice, podle něhož „[m]ezi podstatné dokumenty patří veškerá rozhodnutí zbavující danou osobu svobody, obvinění či obžaloba a veškeré rozsudky.“

31. Z článku 3 odst. 1 a 2 výše uvedené směrnice tedy vyplývá, že takový rozsudek, jaký vydal Landesgericht Eisenstadt (Zemský soud v Eisenstadtu) proti I. Baloghovi, musí zásadně být písemně přeložen.

32. Žádostí o vysvětlení podanou podle článku 101 jednacího řádu Soudního dvora byl Budapest Környéki Törvényszék (Soud pro Budapešť-okolí) vyzván, aby upřesnil, zda rozsudek vydaný Landesgericht Eisenstadt (Zemský soud v Eisenstadtu) byl jakožto podstatný dokument ve smyslu čl. 3 odst. 2 směrnice 2010/64 v Rakousku přeložen do jazyka odsouzeného a zda byl případně odsouzenému oznámen v tomto jazyce.

33. Předkládající soud ve své odpovědi ze dne 21. října 2015 uvedl, že pokud je mu známo, rozsudek vydaný Landesgericht Eisenstadt (Zemský soud v Eisenstadtu) nebyl přeložen, a nebyl tedy ani oznámen I. Baloghovi. Upřesnil nicméně, že jednání byl přítomen maďarský tlumočník.

34. Z informací, jež v této souvislosti poskytla během jednání rakouská vláda, však vyplývá, že rozsudek Landesgericht Eisenstadt (Zemský soud v Eisenstadtu) byl přeložen do maďarského jazyka, a to ústně po ukončení jednání konaného před tímto soudem, a následně i písemně. Tento písemný překlad dotčeného rozsudku byl dostupný v měsíci srpnu 2015 a byl oznámen I. Baloghovi.

35. Z těchto upřesnění lze tedy vyvodit, že I. Baloghovi nebylo odepřeno jeho právo na překlad rozsudku, který byl proti němu vydán, stanovené v článku 3 směrnice 2010/64.

36. Po objasnění výše uvedené okolnosti je namístě uvést, že překlad rozsudku Landesgericht Eisenstadt (Zemský soud v Eisenstadtu) do maďarského jazyka, jehož zajištění požaduje předkládající soud, slouží k zahájení zvláštního řízení zavedeného maďarským právem, jehož cílem je uznat v tomto právu účinky rozsudků vydaných v jiných členských státech.

37. Stejně jako maďarská a rakouská vláda, jakož i Komise, tak i já se domnívám, že toto řízení nespadá do působnosti směrnice 2010/64 v té podobě, v jaké je vymezena v čl. 1 odst. 2 této směrnice. Mám navíc za to, že je v každém případě sporné, zda je toto řízení vůbec v souladu s ostatními ustanoveními unijního práva. Problém, na nějž poukazuje předkládající soud, by tedy podle mého názoru neměl být zkoumán ve světle výše uvedené směrnice.

38. Je třeba ostatně připomenout, že „okolnost, že vnitrostátní soud formuloval předběžnou otázku po formální stránce tak, že odkázal na určitá ustanovení unijního práva, nebrání tomu, aby Soudní dvůr tomuto soudu poskytl veškeré prvky výkladu, které mohou být pro rozsouzení věci, jež mu byla předložena, užitečné, ať již na ně posledně uvedený ve svých otázkách odkázal, či nikoli. Soudnímu dvoru v tomto ohledu přísluší, aby ze všech poznatků předložených vnitrostátním soudem, zejména z odůvodnění předkládacího rozhodnutí, vytěžil ty prvky unijního práva, které je s přihlédnutím k předmětu sporu třeba vyložit“ [7]. V širším slova smyslu lze říci, že písemná i ústní vyjádření, jež byla Soudnímu dvoru předložena v projednávaném řízení, umožnila vymezit ustanovení unijního práva, jež jsou relevantní pro poskytnutí užitečné odpovědi předkládajícímu soudu.

39. Maďarská vláda upřesňuje, že v řízení stanoveném v § 46 a § 48 zákona o mezinárodní právní pomoci v trestních věcech nemá příslušný maďarský soud za úkol posuzovat skutkové okolnosti ani míru trestněprávní odpovědnosti (v tomto ohledu je totiž vázán), nýbrž přizpůsobit právní následky uvedené v cizozemském rozsudku tak, aby byly v souladu s maďarským právním systémem, takže nejde o uložení žádné další trestní sankce, nýbrž o splnění procesní podmínky nezbytné k tomu, aby mohlo v Maďarsku dojít k uznání a výkonu cizozemského rozsudku i trestní sankce v něm uvedené. Jediným účelem řízení o uznání cizozemských rozsudků je tedy formálně přizpůsobit sankci uvedenou v cizozemském rozsudku tak, aby byla v souladu s maďarským právem. S ohledem na tuto skutečnost lze překlad cizozemského rozsudku do maďarského jazyka považovat za nástroj, který je v rámci soudního řízení o uznávání nezbytný.

40. Jak uvedla Komise ve svém písemném vyjádření, toto zvláštní řízení lze zřejmě přirovnat k řízení o prohlášení vykonatelnosti, což potvrdily i diskuse, jež proběhly na jednání. Je tedy nutné konstatovat, že zmíněné zvláštní řízení je již ze své podstaty v rozporu s čl. 82 odst. 1 prvním pododstavcem SFEU, podle něhož je justiční spolupráce v trestních věcech v Evropské unii založena na zásadě vzájemného uznávání rozsudků a soudních rozhodnutí.

41. Z odpovědi předkládajícího soudu na žádost o vysvětlení, kterou podal Soudní dvůr [8], i z diskusí, jež proběhly před Soudním dvorem na jednání, vyšlo najevo, že maďarské orgány zahajují dotčené zvláštní řízení k uznání platnosti a účinků cizozemských rozsudků v maďarském právu systematicky. Věc v původním řízení přitom nasvědčuje tomu, že maďarské orgány toto zvláštní řízení uplatňují bez ohledu na to, zda má dojít k výkonu trestu v Maďarsku nebo zda má být daný rozsudek zohledněn v trestním řízení probíhajícím v tomto členském státě. Znamená to tedy, že v projednávané věci nelze použít ani rámcové rozhodnutí Rady 2008/909/SVV ze dne 27. listopadu 2008 o uplatňování zásady vzájemného uznávání rozsudků v trestních věcech, které ukládají trest odnětí svobody nebo opatření spojená se zbavením osobní svobody, za účelem jejich výkonu v Evropské unii [9], ani rámcové rozhodnutí Rady 2008/675/SVV ze dne 24. července 2008 o zohledňování odsouzení v členských státech Evropské unie při novém trestním řízení [10].

42. Kromě toho zápis odsouzení vyneseného soudem jiného členského státu do maďarského rejstříku trestů je podmíněn předchozím provedením zvláštního řízení o uznávání, v němž je předkládající soud dle vlastního tvrzení povinen zajistit, aby byl rakouský rozsudek přeložen do maďarského jazyka.

7 — Viz zejména rozsudek Essent Energie Productie (C-91/13, EU:C:2014:2206, bod 36 a citovaná judikatura).

8 — Na základě článku 101 jednacího řádu Soudního dvora vyzval Soudní dvůr Budapest Környéki Törvényszék (Soud pro Budapešť-okolí), aby upřesnil, zda byl rozsudek vydaný Landesgericht Eisenstadt (Zemský soud v Eisenstadtu) zaslán maďarským orgánům výlučně za účelem zápisu tohoto rozsudku do rejstříku trestů odsouzeného nebo i za účelem výkonu trestu v Maďarsku. V této souvislosti předkládající soud odpověděl, že ministerstvo spravedlnosti (Igazságügyi Minisztérium) v žádosti ze dne 1. října 2014 sdělilo Landesgericht Eisenstadt (Zemský soud v Eisenstadtu), že pro účely uznání účinnosti rozsudku v Maďarsku mu musí být tento rozsudek předán. Dodal, že cizozemský rozsudek, který byl v Maďarsku uznán, je postaven na roveň vnitrostátnímu odsouzení, které se zaznamená do rejstříku trestů.

9 — Úř. věst. L 327, s. 27.

10 — Úř. věst. L 220, s. 32.

43. Jak ovšem prokáži níže, tento postup je v rozporu s evropským systémem výměny informací z rejstříku trestů mezi členskými státy, který byl zaveden rámcovým rozhodnutím 2009/315 a rozhodnutím 2009/316.

44. Z obou těchto předpisů totiž vyplývá, že k zápisu rozsudku vydaného Landesgericht Eisenstadt (Zemský soud v Eisenstadtu) do maďarského rejstříku trestů musí dojít nikoliv v rámci takového zvláštního řízení o uznání, jako je řízení stanovené maďarským právem, nýbrž přímo na základě oznámení odsouzení, učiněného členským státem v rámci ECRIS. Předání rozsudku ani jeho překlad nejsou v zásadě nutné.

45. Rámcové rozhodnutí 2009/315 přispívá k dosažení cílů stanovených opatřením č. 3 programu opatření určených k provádění zásady vzájemného uznávání rozhodnutí v trestních věcech [11], který přijala Rada Evropské unie dne 29. listopadu 2000 v souladu se závěry zasedání Evropské rady v Tampere ve dnech 15. a 16. října 1999. Opatření č. 3 tohoto programu totiž vyzývá k zavedení vzorového formuláře žádosti o informace z rejstříku trestů, přeloženého do všech úředních jazyků Unie. Používání vzorových formulářů by mělo usnadnit vzájemnou právní pomoc v trestních věcech [12].

46. Jak se uvádí v bodě 9 odůvodnění rámcového rozhodnutí 2009/315, toto rozhodnutí by mělo „nahradit článek 22 Evropské úmluvy o vzájemné pomoci ve věcech trestních [podepsané ve Štrasburku dne 20. dubna 1959]. Kromě povinnosti odsuzujícího členského státu, kterou toto rámcové rozhodnutí přejímá a upřesňuje, předávat členskému státu, jehož je odsouzená osoba státním příslušníkem, informace o odsouzeních vydaných vůči jeho státním příslušníkům se zavádí pro členský stát, jehož je odsouzená osoba státním příslušníkem, rovněž povinnost takto předané informace uchovávat, aby byl schopen úplně odpovědět na žádosti o informace od jiných členských států“.

47. Rámcové rozhodnutí 2009/315 by mělo rovněž pomoci vyřešit jeden z nedostatků systému zavedeného Evropskou úmluvou o vzájemné pomoci ve věcech trestních, a sice obtíží s porozuměním předaným údajům. Toto nepochopení je částečně způsobeno obtížemi překladu [13].

48. Toto rámcové rozhodnutí by proto mělo zlepšit výměnu informací zavedením počítačového systému. Jakýkoliv systém výměny informací o odsouzeních v trestním řízení by měl konečnému uživateli poskytnout možnost rychle a zabezpečenou elektronickou cestou získat prostřednictvím vnitrostátního rejstříku trestů úplné a snadno srozumitelné informace o odsouzeních osob v trestních řízeních na území Evropské unie. Používání standardizovaného evropského formátu uznávaného všemi členskými státy, který vychází z využití kódů, usnadňuje překlad vyměňovaných informací a zajišťuje tak jejich srozumitelnost pro každého.

49. V bodě 17 odůvodnění rámcového rozhodnutí 2009/315 se uvádí, že „[z]lepšení oběhu informací o odsouzeních má omezený význam, pokud tyto informace nejsou členskému státu, který je obdrží, srozumitelné. Ke zlepšení vzájemné srozumitelnosti může přispět vytvoření ‚standardizovaného evropského formátu‘, který umožní výměnu informací v jednotné, elektronické a snadno strojově přeložitelné podobě“. Ze zmíněného bodu odůvodnění vyplývá, že „[i]nformace o odsouzeních zasílané odsuzujícím státem by měly být předávány v úředním jazyce nebo v jednom z úředních jazyků uvedeného členského státu.

11 — Úř. věst. 2001, C 12, s. 10.

12 — Viz body 2 a 3 odůvodnění tohoto rámcového rozhodnutí.

13 — Viz body 11 a 14 *Bílé knihy Komise o výměně informací o odsouzeních v trestním řízení a jejich účinku v Evropské unii* [COM(2005) 10 final].

50. Jak je stanoveno v čl. 1 písm. a) rámcového rozhodnutí, cílem tohoto rozhodnutí je určit způsoby, jakými členský stát, v němž je vydáno odsouzení, předá informace o tomto odsouzení členskému státu, jehož je odsouzený státním příslušníkem. Podle čl. 1 písm. c) rámcového rozhodnutí má toto rozhodnutí rovněž „stanovit rámec, který […] umožní vytvořit a rozvíjet počítačový systém výměny informací o odsouzeních mezi členskými státy“.

51. Článek 4 odst. 1 zmíněného rámcového rozhodnutí stanoví, že „[k]aždý členský stát přijme nezbytná opatření, aby u každého odsouzení vydaného na jeho území byly při zaznamenávání do jeho rejstříku trestů uvedeny informace o státní příslušnosti nebo státních příslušnostech odsouzeného, je-li odsouzený státním příslušníkem jiného členského státu“.

52. Článek 4 odst. 2 první pododstavec rámcového rozhodnutí 2009/315 stanoví, že „[ú]střední orgán odsuzujícího členského státu co nejdříve informuje ústřední orgány ostatních členských států o všech odsouzeních vydaných na jeho území proti státním příslušníkům těchto členských států, tak jak jsou zaznamenána v rejstříku trestů“.

53. Jak je stanoveno v čl. 5 odst. 1 tohoto rámcového rozhodnutí, kromě povinnosti poskytovat informace, jež náleží odsuzujícímu členskému státu, existuje i povinnost členského státu, jehož je odsouzený státním příslušníkem, tyto předané informace uchovat.

54. V článku 11 odst. 4 zmíněného rámcového rozhodnutí se dále stanoví, že Rada přijme opatření, jejichž cílem je podle písmene a) tohoto odstavce zejména „vymezení všech způsobů, jež mohou usnadnit pochopení předávaných informací a jejich strojový překlad“.

55. Jak vyplývá z čl. 1 prvního pododstavce rozhodnutí 2009/316, tímto rozhodnutím se zřizuje ECRIS. Podle čl. 3 odst. 1 tohoto rozhodnutí je tento systém „decentralizovaným systémem informační technologie založeným na databázích rejstříků trestů v jednotlivých členských státech“.

56. Bod 6 odůvodnění zmíněného rozhodnutí uvádí, že cílem tohoto rozhodnutí je „provést rámcové rozhodnutí 2009/315[…] za účelem vybudování a rozvoje počítačového systému výměny informací o odsouzeních mezi členskými státy. Takovýto systém by měl umožnit sdělovat informace o odsouzeních ve snadno srozumitelné formě. Proto by měl být vytvořen standardizovaný formát umožňující výměnu informací v jednotné elektronické podobě, která bude snadno strojově přeložitelná, a jakékoli další způsoby organizování a usnadnění výměny informací o odsouzeních mezi ústředními orgány členských států“.

57. Jak konkrétně vyplývá z bodu 12 odůvodnění rozhodnutí 2009/316, „[r]eferenční tabulky kategorií trestných činů a kategorií trestů a opatření uvedené v tomto rozhodnutí by měly usnadňovat strojový překlad a na základě používání systému kódů by měly umožňovat vzájemné porozumění předávaným informacím“.

58. V této souvislosti stanoví čl. 4 odst. 1 první pododstavec zmíněného rozhodnutí, že „[p]ři předávání informací podle čl. 4 odst. 2 a 3 a článku 7 rámcového rozhodnutí 2009/315[…], týkajících se názvu nebo právní kvalifikace trestného činu a příslušných ustanovení právních předpisů, uvedou členské státy pro jednotlivé trestné činy, které jsou předmětem předávání, odpovídající kód uvedený v tabulce trestných činů v příloze A“.

59. Rovněž tak i čl. 4 odst. 2 první pododstavec rozhodnutí 2009/316 stanoví, že „[p]ři předávání informací podle čl. 4 odst. 2 a 3 a článku 7 rámcového rozhodnutí 2009/315[…], týkajících se obsahu odsouzení, zejména trestu a jakýchkoli dodatečných sankcí, ochranných opatření a následných rozhodnutí, kterými se mění výkon trestu, uvedou členské státy pro jednotlivé tresty a opatření, které jsou předmětem předávání, odpovídající kód uvedený v tabulce trestů a opatření v příloze B“.

60. Tato opatření umožňují usnadnit výměnu informací mezi členskými státy tím, že zajišťují jejich vzájemné porozumění.

61. Jak velmi jasně vysvětlila na jednání rakouská vláda, zvláštní řízení o uznávání rozsudků vydaných v jiných členských státech, jež uplatňují maďarské orgány, je neslučitelné se systémem zavedeným rámcovým rozhodnutím 2009/315 a rozhodnutím 2009/316. Tato rozhodnutí se již nezmiňují o tom, že by rozsudky vydané v trestních věcech, jež jsou předmětem výměny informací o odsouzeních, měly být překládány.

62. Zaprvé takovéto překlady rozsudků nejsou nutné. Pokud se totiž použijí standardizované kódy a jednotný komunikační formát, informace o odsouzeních budou předávány ve snadno srozumitelné podobě, která usnadní provedení strojového překladu. Pro účely zápisu daného odsouzení do rejstříku trestů členského státu, jehož je odsouzený státním příslušníkem, je to zcela postačující.

63. Zadruhé za takových okolností, jaké nastaly ve věci v původním řízení, není překlad rozsudku vydaného v jiném členském státě považován za přípustný. Jak bylo již uvedeno, cílem rámcového rozhodnutí 2009/315 je totiž zlepšit šíření informací o odsouzeních mezi členskými státy. Vzájemná právní pomoc v oblasti konzultování vnitrostátních rejstříků trestů musí být navíc organizována takovým způsobem, aby byla zajištěna rychlost a účinnost. Jinými slovy: doba, která uplyne mezi okamžikem, kdy je odsouzení zapsáno do rejstříku trestů v členském státě, v němž proběhlo trestní řízení, a okamžikem, kdy je toto odsouzení zapsáno do rejstříku trestů v členském státě, jehož je odsouzený státním příslušníkem, musí být co nejkratší. Znamená to tedy, že pokud by před zápisem odsouzení I. Balogha do maďarského rejstříku trestů měl být proveden překlad rozsudku vydaného Landesgericht Eisenstadt (Zemský soud v Eisenstadtu), bylo by to v rozporu s výše uvedeným cílem týkajícím se zajištění rychlosti. Došlo by tím i k ohrožení zjednodušení a urychlení výměny informací spadajících do působnosti rámcového rozhodnutí 2009/315.

64. Je pravda, že rámcové rozhodnutí 2009/315 stanoví, že odsuzující členský stát může být požádán, aby poskytl členskému státu, jehož je odsouzený státním příslušníkem, další informace. Článek 4 odst. 4 tohoto rámcového rozhodnutí totiž stanoví, že „[č]lenský stát, který poskytl informace podle odstavců 2 a 3, předá ústřednímu orgánu členského státu, jehož je odsouzený státním příslušníkem, *na žádost tohoto orgánu v jednotlivých případech kopii odsouzení* a následných opatření, jakož i všechny další příslušné informace, které mu umožní posoudit, zda mají být přijata opatření na vnitrostátní úrovni“ [14].

65. Ze znění tohoto ustanovení lze nicméně přímo vyvodit, že předávání rozsudků v rámci systému výměny informací z rejstříku trestů, který byl zaveden rámcovým rozhodnutím 2009/315, je koncipováno tak, že by mělo být uplatňováno pouze výjimečně. Jak bylo již uvedeno výše, systematické předávání rozsudků by totiž bylo v rozporu s cílem tohoto rámcového rozhodnutí, který spočívá v usnadnění výměny informací z rejstříku trestů mezi členskými státy. Maďarské orgány přitom systematicky požadují, aby jim soudy jiných členských států v rámci jejich zvláštního řízení o uznávání oznamovaly odsuzující rozsudky. Maďarská vláda přitom neuvedla žádné konkrétní důvody, které by ji v konkrétním případě, jenž nastal v původním řízení, mohly vést k tomu, že od Landesgericht Eisenstadt (Zemský soud v Eisenstadtu) má žádat předání jeho rozsudku. Tato žádost byla naopak odůvodněna pouze automatickým uplatňováním zvláštního řízení o uznávání cizozemských rozsudků. Praxi maďarských orgánů tedy nelze považovat za odůvodněnou na základě čl. 4 odst. 4 rámcového rozhodnutí 2009/315.

14 — Zdůraznění provedeno autorem tohoto stanoviska.

66. V rámci ECRIS tedy nebylo předání rozsudku vydaného Landesgericht Eisenstadt (Zemský soud v Eisenstadtu) ani nezbytné, ani přípustné. Z výše uvedeného konstatování musí být tedy tím spíše vyvozen závěr, že náklady, jež předkládající soud vynaložil na zajištění překladu takovéhoto rozsudku, nemohou být uloženy I. Baloghovi.

67. S ohledem na všechny výše uvedené úvahy proto navrhuji Soudnímu dvoru, aby předkládajícímu soudu odpověděl, že čl. 1 odst. 1 a 2 a čl. 3 odst. 1 a 2 směrnice 2010/64 musí být vykládány v tom smyslu, že se nepoužijí na takovou situaci, jaká nastala ve věci v původním řízení a v níž má soud členského státu v rámci vnitrostátního řízení o uznání účinků cizozemských rozsudků v úmyslu zajistit překlad rozsudku vydaného soudem jiného členského státu do jazyka řízení prvně jmenovaného členského státu. Dále čl. 4 odst. 2 a čl. 5 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2009/315, jakož i rozhodnutí 2009/316 musí být vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby bylo provedení zápisu odsouzení v trestním řízení, o němž rozhodl soud členského státu, do rejstříku trestů jiného členského státu podmíněno předchozím provedením takového řízení.

II – **Závěry**

68. S ohledem na výše uvedené úvahy navrhuji, aby byla předběžná otázka položená Budapest Környéki Törvényszék (Soud pro Budapešť-okolí) zodpovězena takto:

„Článek 1 odst. 1 a 2 a čl. 3 odst. 1 a 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/64/EU ze dne 20. října 2010 o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení musí být vykládány v tom smyslu, že se nepoužijí na takovou situaci, jaká nastala ve věci v původním řízení a v níž má soud členského státu v rámci vnitrostátního řízení o uznání účinků cizozemských rozsudků v úmyslu zajistit překlad rozsudku vydaného soudem jiného členského státu do jazyka řízení prvně jmenovaného členského státu.

Článek 4 odst. 2 a čl. 5 odst. 1 rámcového rozhodnutí Rady 2009/315/SVV ze dne 26. února 2009 o organizaci a obsahu výměny informací z rejstříku trestů mezi členskými státy, jakož i rozhodnutí Rady 2009/316/SVV ze dne 6. dubna 2009 o zřízení Evropského informačního systému rejstříků trestů (ECRIS) podle článku 11 rámcového rozhodnutí 2009/315/SVV musí být vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby bylo provedení zápisu odsouzení v trestním řízení, o němž rozhodl soud členského státu, do rejstříku trestů jiného členského státu podmíněno předchozím provedením takového řízení.“